

Zápis ze semináře MPSV pro specializované odborníky – inspektory kvality sociálních služeb

Termín konání: **30. listopadu 2009** od 10 hod do 16 hod

Místo konání: Quality Hotel Prague, Bečvářova 14, Praha 10

Program jednání:

9:30 – 10:00	Registrace účastníků
10:00 - 11:30	Aktualizace Metodiky MPSV k provádění inspekci Sociálních služeb Doporučené postupy odboru 22 č. 6/2009 + doplnění kritéria 1.a
	Zkušenosti inspektorů Témata z porad s KÚ a ze supervizí inspektorů Výkladové podklady
11:30 – 12:00	Přestávka na kávu
12:00 – 13:00	Zhodnocení projektu „Průběžné vzdělávání inspektorů v r. 2009“ <i>Informace EuroProfis, s.r.o.</i> <i>Informace ze supervizí Hestia</i>
	Transformace pobytových sociálních služeb <i>Vystoupení Mgr. Terezy Kloučkové</i>
13:00 – 14:00	Přestávka na oběd
14:00 – 16:00	Vyhodnocení inspekční činnosti za rok 2008 a 2009 Přehled
	Aktualizace Seznamu spec. odbor.- insp. kvality soc. služeb MPSV Informace ze zasedání komise dne 20. července 2009
	Inspekce a inspektoři v roce 2010 Provádění inspekci MPSV a KÚ, vzdělávání inspektorů, aj. <i>Vystoupení Mgr. Petra Hanuše</i>
	Pravidla pro vedení Seznamu a vzdělávání v roce 2010 diskuze k návrhu
	Závěr - sdělení inspektorů k MPSV Podněty, dotazy inspektorů

Zápis

Cílem setkání bylo zpřístupnění aktuálních informací z MPSV – konkrétně těch, které za rozhodné období konzultovalo MPSV s krajskými inspektory na metodických setkáních, aktualizace metodického postupu při výkonu inspekcí, dále pak vyhodnocení inspekční činnosti za rok 2008 a 2009 a prodiskutování návrhu aktualizace pravidel k vedení Seznamu specializovaných odborníků – inspektorů kvality sociálních služeb pro rok 2010. Seminář vedly Mgr. Kristýna Mlejnková, Ph.D. a ThDr. Markéta Kateřina Holečková, Ph.D. Dále se semináře účastnila z MPSV Mgr. Tereza Kloučková, Mgr. Petr Hanuš a zástupci veřejné zakázky průběžného vzdělávání inspektorů v roce 2009 z organizací EuroProfis a Hestia.

- **Aktualizace Metodiky MPSV k provádění inspekcí poskytování sociálních služeb od ledna 2009**

Projednávaný a předaný materiál MPSV „Doporučené postupy - č. 6/2009“ k inspekcím sociálních služeb.

Předaný materiál MPSV „Doporučené postupy - č. 5/2009“ k registračním kontrolám poskytovatelů.

Zástupkyně MPSV informovaly o Doporučeném postupu č. 6/2009 - Aktualizace „Metodiky MPSV k provádění inspekcí poskytování sociálních služeb od 1. ledna 2009“. Jedná se o změny v souvislosti s novelizací zákona o soc. službách a prováděcí vyhlášky. Tato novelizace přináší změny také v oblasti kontroly poskytovatelů sociálních služeb a doplnění kritéria a) standardu č. 1. První verzi aktualizace včetně inspekčních formulářů inspektori obdrželi e-mailem 31. 7. 2009. Po této době následovalo připomínkové řízení a výsledný materiál včetně vypořádání inspektori obdrželi na semináři. Dle jim byl předán materiál Doporučené postupy - č. 5/2009 – k registračním kontrolám, které byly z předmětu inspekce novelou vyčleněny.

Následoval výčet změn v zákoně s odkazem na aktualizaci Metodiky MPSV k provádění inspekcí poskytování sociálních služeb (např. MÍSTNÍ PŘÍSLUŠNOST KONTROLNÍHO ORGÁNU, PŘEDMĚT INSPEKCE, POVINNOSTI POSKYTOVATELE, OPATŘENÍ OMEZUJÍCÍ POHYB, POČET ČLENŮ INSPEKČNÍHO TÝMU, ROZHOVORY S UŽIVATELI, UKLÁDÁNÍ OPATŘENÍ K ODSTRANĚNÍ NEDOSTATKŮ, VÝSLEDEK INSPEKCE, KRITÉRIUM a) STANDARDU č. 1.

- **Témata z porad s KÚ a ze supervizí inspektorů**

Projednávaný a předaný materiál „Témata řešená MPSV a KÚ v r. 2009“.

Předaný materiál „Reakce MPSV na zápisy ze supervizí konaných na jaře 2009“.

Byla představena hlavních témata, která byla projednávána na metodických setkáních MPSV ČR se zástupci krajských úřadů.

K hodnocení Standardů 1 bylo na semináři diskutováno ustanovení k cílům ze zápisu setkání s KÚ: „U cílů služby není nutné trvat na SMART definicích, popsány mohou být různými definicemi, ale je nutné posoudit, zda se jedná či nejedná o cíle. Cíle by měly vycházet z druhu služby a jeho základních činností, mohou vyjadřovat směřování služby nebo mají manažerskou povahu.“ Specializovaní odborníci se tázali na metodu, jak cíle posuzovat, jelikož jim není známa jiná metoda.

K tématu „Inspekce sociálních služeb podle § 52 zákona č. 108/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů“ byl podán ze strany MPSV výklad hodnocení z hlediska Standardů kvality a povinností poskytovatele. Inspektori v diskusi upozornili na riziko porušení nastavené jednotné úrovně kvality sociálních služeb v případě, že by se službě podle § 52 zákona udělila výjimka hodnocení i v případě, že by tato služba přestala být druhem sociální služby.

Reakcí a podnětem inspektorů k tomuto bodu bylo, že takováto podrobná a konkrétní témata nelze řešit na takto velkém fóru. Již delší dobu navrhuji, aby byl zaveden mechanismus pravidelných diskuzních setkávání.

Dále zástupkyně MPSV ČR upozornily na materiál podnětů inspektorů z jarních supervizí a odpovědí MPSV. Jednotlivé informace byly inspektorům předávány na supervizích podzimních.

- **Zhodnocení projektu „Průběžné vzdělávání inspektorů v r. 2009“**

Předaný a představený materiál „Vyhodnocení supervizí z pohledů supervizorů a organizátora supervizí – Hestia, o.s.“ + presentace

Na úvod reflektovala zástupkyně realizátora veřejné zakázky „Skupinové supervize a logistické zajištění 2 seminářů pro inspektory sociálních služeb a spec. odborníky – inspektory kvality soc. služeb“ Ing. Barbora Renová (EuroProfis, s.r.o.) výbornou spolupráci a komunikaci s inspektory při zajišťování seminářů a supervizí. V rámci veřejné zakázky (duben 2009 – listopad 2009) byly uspořádány 2 informační semináře (30.4. 2009 a 30.11. 2009) a 18 skupinových supervizí (celkem bylo nabídnuto inspektorům 23 termínů skupinových supervizí v 6 městech po celé ČR, 5 termínů bylo z nedostatečného zájmu inspektorů zrušeno).

Dále prezentovali Mgr. Klára Aronová a PhDr. Jiří Tošner (Hestia, o.s.) jednotlivé postřehy nasbírané během supervizí. Setkávání byla spíše o metodice než o supervizi. Inspektoři i poskytovatelé se cítí při realizaci inspekce v neznámém prostředí. Velký problém vidí inspektoři i realizátoři veřejné zakázky ve financování supervizí na další rok. Z ostatních postřehů byly zmíněny:

- Nevyjasněná role MPSV v systému inspekci a vůči inspektorům nebo minimálně neporozumění roli MPSV (ze strany inspektorů).
- Systém dalšího vzdělávání inspektorů je nevyhovující – velké hromadné setkání všech inspektorů je “k ničemu”.
- Chybí metodická setkání s jasnými cíli a pravidly. Chybí výměna zkušeností formou metodických seminářů, kulatých stolů a pravidelné supervize.
- Supervize – MPSV by mělo vytvořit seznam supervizorů, ze kterých si inspektoři budou moci vybírat a bude jim to započítáno do povinného vzdělávání.
- Nově nastavit komunikaci mezi MPSV a inspektory.
- Zveřejnit mezi inspektory doplněnou „Metodiku zvládání obtížných situací v inspekčním týmu“, která byla vytvořena a obhájena v rámci vzdělávání inspektorů a její autorka se zveřejněním souhlasí.
- Dotace poskytované krajům na inspekce by měly být účelově vázané.
- Je dobře, že MPSV zveřejňuje metodiku inspekci poskytovatelům.
- Je dobře, že se na supervizích scházíme všichni společně – inspektoři odborníci s „krajánky“.
- Další podněty viz prezentace v podkladech.

Zástupkyně MPSV reagovala pozitivně na podnět účastníků vytvořit seznam supervizorů, kteří by byli uznatelní jako vedoucí supervizí v rámci dalšího vzdělávání inspektorů. Proto vyzvala účastníky, aby zaslali MPSV své typy.

- **Transformace pobytových sociálních služeb a Novela § 89 zákona o sociálních službách**

Zástupkyně odboru sociálních služeb a sociálního začleňování MPSV Mgr. Tereza Kloučková představila aktivity MPSV v rámci deinstitucionalizace včetně individuálního projektu Odboru zaměřeného na podporu transformace pobytových soc. služeb.

Hlavním záměrem aktivit v rámci procesu „Podpora transformace sociálních služeb“ a Integrovaného operačního programu je podpořit a pilotně ověřit transformaci služeb sociální péče na základě individuálně určených potřeb uživatelů sociálních služeb, umožnit jejich aktivní zapojení se na trh práce a do společnosti a přispět k realizaci deinstitucionalizace pobytových zařízení sociálních služeb v České republice.

Všeobecným cílem procesu je na základě podrobných analýz a zmapování současné situace v oblasti služeb sociální péče zajistit komplexní systém podpory transformace služeb sociální péče, zajistit rozvojové plány vycházející z problematiky transformačního procesu, zvýšit informovanost o procesu transformace institucionální péče pro osoby se zdravotním postižením, vytvořit systém vertikální a horizontální spolupráce mezi všemi dotčenými subjekty procesu transformace institucionální péče, podpořit proces zkvalitňování životních podmínek uživatelů stávajících pobytových zařízení sociální péče a podpořit naplňování lidských práv uživatelů pobytových sociálních služeb a jejich práva na plnohodnotný život srovnatelný s vrstevníky, žijícími v přirozeném prostředí.

Individuální projekt odboru sociálních služeb a sociálního začleňování MPSV hrazený z prostředků Evropského sociálního fondu (dále jen „ESF“) se zaměřuje na zajištění neinvestiční složky deinstitucionalizace a podporu pilotního ověření. Investiční složka transformace u vybraných zařízení bude následně podpořena v rámci Integrovaného operačního programu (dále jen „IOP“), oblasti intervence 3.1 Služby v oblasti sociální integrace.

Podpora bude směřována především do vybraných pobytových zařízení v každém kraji, vyjma hl. m. Prahy, za podmínek splnění kritérií pro výběr zařízení stanovených Ministerstvem práce a sociálních věcí.

Vybraná zařízení jsou již nyní zahrnuta do informačně-vzdělávacího programu připraveného MPSV a budou obsažena i ve výzvě k předkládání projektů v rámci IOP.

Jedním z cílů projektu „Podpora transformace sociálních služeb“ je vytvořit Plány transformace, které budou plně v souladu se střednědobými plány dostupnosti sociálních služeb vyplývajících ze zákona o sociálních službách č. 108/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů. V projektu budou zajištěny podrobné analýzy regionu, možností uživatelů i reálné situace v poskytovaných službách. Zároveň budou zajištěny na úrovni regionálních týmů pracovní skupiny, jejichž úkolem bude stanovit podrobné transformační plány zařízení, které budou následně investičně podpořeny.

Ve vybraných zařízeních budou probíhat vzdělávací programy ve třech úrovních – pro management zařízení, sociální pracovníky a pro pracovníky v přímé péči, které budou zaměřeny zejména na řízení změn v organizaci, posuzování uživatelů a zvládnutí metod péče v posunu od zdravotně-pečujícího k asistenčně-podpůrnému modelu péče. Poskytovatelům bude díky projektu zajištěna odborná metodická podpora a supervize.

IOP je jedním z investičních programů ČR zpracovaných v rámci Cílů Konvergence a Konkurenceschopnost pro programovací období 2007–2013. Tento program je financován z Evropského fondu pro regionální rozvoj (ERDF) a státního rozpočtu ČR. Řídícím orgánem tohoto programu je Ministerstvo pro místní rozvoj. IOP je koncipován jako program intervencí národního charakteru, které mají plošné a systémové zaměření a spadají do působnosti ústředních správních úřadů. Je komplementární k tematickým a regionálním operačním programům a navazuje na příslušné národní podpůrné programy.

V rámci IOP je jednou z podporovaných oblastí také oblast intervence 3.1 Služby v oblasti sociální integrace. Gestorem za její realizaci je MPSV, které stanovilo 3 prioritní okruhy. Jejich podpora bude provázána s neinvestiční formou dotací z Operačního programu lidské zdroje a zaměstnanost financovaného z prostředků ESF. Jeden z prioritních okruhů byl vyjádřen aktivitou a) investiční podporou procesu a zavádění jednotného přístupu v transformaci pobytových zařízení sociálních služeb v jiné typy sociálních služeb. Podpora

je zaměřena na celé území ČR s výjimkou hlavního města Prahy. Příjemcem mohou být kraje či obce, které se zaměří na poskytování nových či uzpůsobených služeb uživatelům transformovaných zařízení.

Pro výše uvedenou aktivitu je z IOP vyčleněno necelých 56 mil. EUR. U jednotlivých projektů bude hrazeno 100% celkových způsobilých výdajů, není tedy vyžadována žádná finanční spoluúčast ze strany příjemce dotace. Majetek nabytý v rámci projektu bude po dobu realizace projektu i dobu udržitelnosti majetkem příjemce dotace, přičemž provozovatelem sociálních služeb v nich poskytovaných mohou být organizace s různou právní subjektivitou, které k tomu budou příjemcem pověřeny.

Díky provázanosti projektu „Podpora transformace sociálních služeb“ s investiční podporou z IOP je možné zajistit reálné pilotní ověření deinstitucionalizace zařízení vedoucí od neinvestičních aktivit, kterými jsou komplexní plány, zajištění odbornosti pracovníků, posouzení a provádění uživatelů až po investice, které povedou k deinstitucionalizaci v praxi. Podporováno bude zejména vytvoření sítě chráněných bytů v běžné zástavbě komunity a snížení kapacity objektů při zachování kapacity samotné sociální služby.

Podpora transformace v regionech s ohledem na nutnost zapojení všech relevantních aktérů celého procesu vyžaduje úzkou spolupráci s pracovníky krajů, a to zejména sociálních odborů a odborů majetkových či investičních. K nastavení zásadních parametrů projektu již nyní ve spolupráci s kraji pořádá MPSV přípravné semináře a setkání a připravuje metodické nástroje.

Níže uvedené stránky jsou připravovány zejména pro potřebu krajů, obcí a vybraných zařízení sociálních služeb zapojených do procesu „Podpora transformace sociálních služeb“ – pilotního ověřování transformace a deinstitucionalizace služeb sociální péče.

Shrnutí:

Poskytovatele soc. služeb inspektují KÚ a MPSV. Každé zařízení by mělo mít strategii plánu do budoucna (strategie transformace) – jak fungují vnitřní složky organizace, měla by být vytvořena metodika.

Budou vybráni dodavatelé jednotlivých aktivit projektu Podpora transformace:

- dodavatel Národního centra podpory transformace
- dodavatel mediální kampaně
- dodavatel software
- dodavatelé podpory v rámci přípravné fáze projektu

MPSV má zájem přenést zkušenosti z transformačního projektu také na ostatní zařízení a vytvoření systému dobré praxe, která již v některých vybraných zařízeních probíhá.

Klíčové dokumenty jsou k dispozici na: <http://www.mpsv.cz/cs/7058>

Bude se konat seminář před vyhlášením veřejné zakázky.

Dále Mgr. Kloučková pohovořila o novele § 89. A to zejména o omezení povinnosti účasti lékaře, nové oznamovací povinnosti použití omezujících prostředků, rozšíření evidence.

- **Vyhodnocení inspekční činnosti za rok 2008 a 2009, Aktualizace Seznamu specializovaných odborníků – inspektorů kvality soc. služeb MPSV, Inspekce a inspektoři v roce 2010, Pravidla pro vedení Seznamu a vzdělávání v roce 2010**

Předané tabulky: „Přehled inspekcí KÚ a MPSV za r. 2008 a 1. pol. 2009“; „Nejčastější zjištěné nedostatky plnění standardů a jejich kritérií“, „Přehled inspekcí MPSV v 2. pol. 2009“.

Předaný materiál „Zápis z jednání Komise pro vedení Seznamu specializovaných odborníků – inspektorů kvality sociálních služeb MPSV dne 20. července 2009“.

Předaný a konzultovaný materiál „Návrh na vedení Seznamu specializovaných odborníků – inspektorů kvality sociálních služeb MPSV na rok 2010 a dále“ včetně harmonogramu akcí 2010

Zástupkyně MPSV komentovaly předané tabulky k vyhodnocení inspekční činnosti KÚ a MPSV za rok 2008 a 2009.

Komise pro vedení Seznamu specializovaných odborníků – inspektorů kvality sociálních služeb MPSV vypořádala připomínky z minulého semináře (30. 4. 2009). Výstupy byly předneseny. Plánované pololetní zasedání proběhlo dne 20. července 2009. Zápis z jednání byl inspektorům zaslán e-mailem 21. 8. 2009 a rovněž rozdán na semináři. Dotazy nebyly vzneseny.

Zástupkyně MPSV vyzvaly k nahrazení 2 členek Komise zastupující spec. odborníky – inspektory kvality soc. služeb. (Podle Jednacího řádu Komise se jmenování mění každé 2 roky.) Přihlásit se nebo nominovat mohou inspektoři tel. nebo mailem K. Mlejnkové.

Zástupkyně MPSV hovořily o současném stavu v oblasti vzdělávání spec. odborníků – inspektorů kvality sociálních služeb. V druhém pololetí 2009 došlo ke zrušení veřejné zakázky na iniciační vzdělávání inspektorů KÚ i specializovaných odborníků i k zastavení prostředků na průběžné vzdělávání inspektorů na rok 2010.

V souvislosti s reagováním na potřeby inspektorů v úsporných opatřeních veřejných financí zástupkyně MPSV navrhly změnu Pravidel vedení Seznamu spec. odborníků – inspektorů kvality soc. služeb MPSV, která byla v písemné podobě přiložena ve složce semináře:

- Povinností inspektora je sledovat informace na webových stránkách MPSV.
- Je povinností inspektora účastnit se každoročně alespoň 1 informačního semináře, 1 konzultačního setkání a 1 supervize (semináře a konzultační dny budou vypisovány a hrazeny MPSV, supervize budou dle vlastního výběru na vlastní náklady účastníka).
- Povinností inspektora je do 31. ledna každého roku podat na odbor 22 „Roční hlášení inspektora“,
- Povinností inspektora je absolvovat 1x za 5 let kolokvium před Komisí pro vedení Seznamu MPSV na základě výzvy odboru 22. Termín a organizační pokyny jsou součástí výzvy.

Návrh bude měnit Pravidla pro vedení Seznamu inspektorů MPSV. Podmínky zápisu, možnosti přerušení, udělování sankcí aj. se v Pravidlech nezmění. Tato pravidla schválená ředitelem odboru 22 budou zveřejněna na www.mpsv.cz. Inspektoři mají možnost zaslat na odbor 22 nesouhlas s novými pravidly, čímž vystoupí ze Seznamu inspektorů MPSV, v opačném případě jejich vedení v Seznamu trvá. Na setkání nebyly žádné námítky ke změně pravidel pro vedení Seznamu spec. odborníků – inspektorů kvality soc. služeb MPSV.

Součástí návrhu je i plán aktivit MPSV s inspektory - specializovanými odborníky i inspektory krajskými.

PODNĚT: P. Baxová a P. Novák se nabídli pomoci organizovat náplně metodických setkání. Navrhli cvičení s texty inspekčních zpráv a námitek.

ODPOVĚĎ: MPSV souhlasí, bude zjištěno, jak lze pracovat s inspekčními zprávami.

DOTAZ: Jak jsou vzdělávání státní kontrolaři?

ODPOVĚĎ MPSV: Povinnost vzdělávat se liší podle jednotlivých úřadů. Žádné zvláštní kurzy však nemají.

DOTAZ: Proč nejsou prostředky, které získávají kraje na výkon inspekcí používány na úhradu práce spec. odborníků?

ODPOVĚĎ MPSV: Kraje již nedostávají účelově vázané prostředky přímo z MPSV na spec. odborníky, ale je jim rozdělována roční částka 30 mil. Kč v rámci příspěvku na výkon přenesené působnosti.

DOTAZ: Je možné, aby se zveřejnily inspekční zprávy pro ostatní inspektory? Jedná se o dobrý nástroj pro další vzdělávání inspektorů.

ODPOVĚĎ MPSV: MPSV bohužel v současné době nemůže dát inspekční zprávy někomu jinému. Nicméně MPSV bude hledat způsob, jak zprávy upravit („zaslepit“) a poskytnout je k účelům dalšího vzdělávání inspektorů.

DOTAZ: Inspekce MPSV v roce 2010?

ODPOVĚĎ: MPSV doposud nestanovilo strategii pro realizaci inspekcí poskytování sociálních služeb v roce 2010. Rozhodnutí odboru 22 se bude odvíjet od rozhodnutí pana ministra.

V další části pohovořil Mgr. Petr Hanuš, vedoucí Oddělení koncepce soc. služeb o financování soc. služeb v současné situaci. Sociální služby byly prioritou nového ministra, nicméně vzhledem k snižování rozpočtu, je jeho podpora inspektorům problematická.

Zapsal dne 4.12. 2009 Ing. Filip Brada (EuroProfis, s.r.o.), upravila a doplnila ThDr. Markéta K. Holečková a Kristýna Mlejnková, Ph.D. (MPSV, 14.12.09)